

ÎNSEMNĂRI DE PE FRONT

NOTE DIN EXPEDIȚIA LEGIONARĂ ÎN SPANIA

NOIEMBRIE 1936 - IANUARIE 1937

**Editura Evdokimos
Fundația Profesor George Manu
2018**

Intrarea în Spania.....	9
Salamanca.....	18
Predarea sabiei Generalului Moscardo.....	22
Toledo și Alcazarul.....	28
Spre front.....	33
Angajarea în Tercio.....	39
Pe front.....	49
Poiana cu pini.....	57
Sălbăciile comuniste.....	66
Pe poziție.....	73
Crăciunul pe front.....	81
Ofensiva.....	87
Ocuparea șoselei Las Rozas.....	96
Atacul.....	101
Ocuparea clopotniței.....	106
Spre Aravaca.....	115
În drum spre marea jertfă.....	125
Ultimele zile cu Ion Moța și Vasile Marin.....	131
Majadahonda.....	140
Revederea de la Toledo.....	147
Adio Spanie!.....	154
Nicolae Totu.....	157

NECULAI TOTU

INTRAREA ÎN SPANIA

Parcurgem ultimele stațiuni portugheze. Trenul a ajuns la granița spaniolă. Simt o emoție mare. Fiecare în aceste clipe se simte mai mare, mai mândru.

Funcționarii înștiințați vin să se prezinte dlui. General. Ionel Moța vibrează, în fine visul lui s-a îndeplinit, suntem pe pământul Spaniei. Marin se uită visător și pierdut; lucru curios la acest om totdeauna vesel. Toți suntem tăcuți. Ne mutăm în trenul spaniol, care ne va duce la Salamanca. Avem o clipă conștiința importanței misiunii noastre. Apoi Marin cu veselia și cu spiritele lui nesfârșite și strălucite, face să uităm. Singur Ionel se uită pe geam, sorbind peisajul parcă ar vrea să strângă la sânul lui toată durerea acestei țări.

Trenul merge încet. Vedem case distruse, câmpii răscolite de obuze și tranșee. Mare și sublimă totuși, tragedie a poporului spaniol, care pentru Cruce și Patrie preferă să piardă tot.

Începe să se facă seară. Prin gări trupe, răniți. Aici dăm cu ochii de realitate. Ne închipuim că în curând vom fi și noi așa. Nimeni nu se gândea

atunci la marea tragedie ce avea să se desfășoare la Majadahonda.

Pe la orele 8:30 seara ajungem la Salamanca. Aici suntem așteptați de delegații guvernului. Ni se dă o mașină și un aghiotant ce ne duce până la hotel. Noi rămânem acolo, dl. General, Moța și Alecu merg la hotelul unde stă generalismul Franco.

Coborâm în restaurantul-cafenea al hotelului. Mesele pline, fum, zgomot, miros de alcool. Un radio răgușit cântă sau anunță ceva ce noi nu pricepem. Aici pentru prima dată ne punem în fața psihozei războiului. În această îngrămădeală de oameni care strigă, discută și comandă, în fumul acesta gros, în această frământare de oameni care voiesc să simtă cât mai profund că trăiesc, că se bucură de viață; mie mi se pare ceva de neînțeles în această atmosferă surescitată, veselia forțată, glumele și râsul care tinde să ascundă frământările sufletești. Pe fețele lor răvășite se văd urmele marilor emoții, unii au întipărite dureri ce nu se vor uita niciodată.

Abia mai târziu am priceput și eu ce înseamnă beția de a simți că trăiești, după un atac în timpul căruia nervii nu mai lucrează normal, când ești zdruncinat până la temelii.

Atunci priveam curios în jurul meu: vin vărsat pe mese, câte o pată de sânge pe canapele, mucuri de țigară peste tot, udate în vin, zdrobite de călcâie. Răniții, cu bandaje, unii au pierdut o mână sau un picior, au rămas cu un ochi sau surzi, au pieptul

străpuns de gloanțe sau obrazul desfigurat de câte o schijă. Stau înlemniiți ca stane de piatră cu expresia îndobitocită, alții urmăresc cu ochii inflamați niște vedenii ce apar numai lor. Fețe tinere, unele de adolescenți, sunt palide, verzui sau ard bolnăvicios. Fiecare caută să fie cât mai vesel. Un locotenent orb povestește ceva și râde primul, cu hohote, dar râsul lui e o grimasă groaznică.

Băieții care n-au fost încă în foc, se încurajează umflând pieptul în uniforma nouă și par a spune tuturor:

- Priviți-ne ce voinici și bravi suntem. Pe noi nu ne va atinge nici moartea nici schilodirea. Vom răsturna totul în calea noastră, vom învinge.

Și înving, dar cad cu zecile, cu sutele. Așa este psihologia fiecărui soldat. Niciodată nu crezi că tocmai tu poți să mori. Speranța stă în tine până la ultima clipă. Nu te temi de moarte, dar te macină necunoașterea viitorului, așteptarea sfârșitului care nu știi când vine, nu știi dacă ziua de mâine vei termina-o glumind cu tovarășii de luptă sau vei zace în pământul rece, ori vei deveni o epavă. De aceea prețuiești fiecare zi, oră, secundă. Și totuși fugi de tine însuși, să nu stai pe gânduri, să te rupi legăturilor pământești. Pe fețele tuturor o nepăsare generală. O clipă numai. Și la urmă idealul pentru care lupti, te fură, te subjugă și pornești, gată să treci peste viața ta, peste moartea ta. Pentru ideal și pentru Patrie.

Mai târziu i-am înțeles și eu, când am auzit pentru prima oară semnalul atacului. Venea din depărtare, prelung și încet, purtat de vânt. Îl așteptam de câteva zile. În tăcerea mormântală a făcut să vibreze toate coardele sufletului. Stăm încordați, ar putea să se audă bătăile inimii la toți. Simt un gol în stomac și un nod mi se urcă în gât. Sângele începe să gonească în vine, senzațiile vin puhoi, ca tropotul unei hoarde sălbatice pe întinsul pustiei. Încerc să-mi analizez sentimentele, să văd, să simt tot ce atacul va răscoli în răvășiții mei nervi. Senzațiile sunt scurte, gama lor variază vertiginos. Am impresia că sunt un pian și un virtuos face tur de forță pe clape. Suntem strânși ca într-un arc. Se simte voința încordată a tuturor. Deși e ceva imaterial, totuși o percep. Punctul culminant este comanda de pornire a atacului. Zgomotul, produs de bombardamentul artileriei noastre, dă impresia de putere, de siguranță, îți vine să te înalți, te simți mai tare și mai mare decât oamenii obișnuiți.

Primejdia îți dă o valoare personală, ție, ești mândru de tine, ești un uriaș. Într-aceste clipe trăiești viața la maximum de intensitate. Fiecare pulsație a sângelui, fiecare înghițitură de aer, fiecare săritură înainte și atingerea rece a pământului, îți dau o voluptate resimțită cu fiecare părticică din corp. Ți se pare că plutești, că zbori.

În această încordare în vecinătatea morții, clipele par veacuri. Bubuitul tunurilor răscolește și

întinde nervii. Ordin scurt. Țâșnim ca o săgeată. Guri de oțel varsă tunete și trăsnete. O prăbușire în iad, mânia forțelor divine. Parcă e ceasul cel din urmă.

Se trezesc în mine sentimente necunoscute. Pășesc ca un gigant. Ți se pare că ești stăpânul acestei urgii. Strângi convulsiv și pățimaș pușca ce va semăna moartea. Te cuprinde exaltarea produsă de țcănitul mitralierelor și de zgomotul rafalelor de tun.

Ai o putere uriașă. Supraexcitarea nervoasă te face să poți fugii în goană mare cu o greutate în spate, ce te obosește în starea normală la mers. Sari peste șanțuri parcă ai fi un fulg, faci mișcări imposibile în altă vreme.

Văd ochi înfipti înaintea care sparg cu privirea distanța până la inamic. Oamenii halucinați purtați de o putere hipnotică, de o vrajă neînțeleasă. Corpul nu mai contează, nici rațiunea, trăiești numai prin impulsii momentane din afară. Nu mai judeci, faci mișcări automate de imitare. Bubuitul obuzelor și sunetul mitralierelor îți joacă pe nervi. Simți cum ceva se urcă în tine și-ți vine să strigi. O clipă. Și totuși undeva subconștientul lucrează, fără să depui vreo efortare ori să-ți dai seama, fără ca voința ta să activeze. Ai impresia că ceva în tine vine să restabilească echilibrul, îți apasă în jos furtuna ce era să țâșnească profitând de lipsa de control a nervilor.

Când te apropii de tranșeele inamice, nu-ți

mai dai seama de nimic. Îți reamintești pe urmă de cele întâmplate ca prin vis. Parcă cineva ar fi tras o pânză peste fața ta. Dorința nebună de a învinge îți absoarbe toate simțurile. Te arde o ură și o furie împotriva oamenilor ce împrășcă moartea asupra ta. Îți vine să rupi, să muști din dușman, din sârma ghimpată, din arme, din pământ. Tragi cu pușca, sari, cazi, te-nalți iar, zvârli grenade. Foc, moarte, urlet, geamăt. Potop ce sfarmă tot ce-i stă în cale.

Am învins. Tranșeele inamice sunt ocupate. Pâlcuri de comuniști stau grămădiți unul în altul cu priviri de animale speriate. După cei ce au putut fugi, câte o răbufneală de mitralieră târzie, fumegă sângele cald, cadavre grămadă, de sub ele și din toate părțile răniții gem și horcăie. Începi să cauți cu ochii camarazii. Acum abia îți dai seama că te sustragi dintr-o vâltoare.

Încetul cu încetul uraganul din suflet trece. Simți cum se strecoară în inimă mila pentru durerile omenești, părerea de rău pentru cei omorâți și chinuiți. Un copil de abia vreo 15 ani, cu părul cârlionți, șade cu capul zdrobit într-o baltă de sânge. Corpuri ciunge se zvârcolesc spasmodic, mâinile scurmă pământul. Simți o sfâșiere în suflet. Ești creștin. Te prinde mila în fața celui mai mare dușman. Te doare rana potrivnicului. Ți se revarsă în suflet o mare durere. Dar înțelegi că sunt necesare, sunt de neînlăturat. Când viața unui popor este amenințată, când se cutează asupra credinței, moralei, civilizației,

când Dumnezeu e lovit și huiduit, națiunea e pusă în stare de legitimă apărare, nu omori, ci lupti pentru Patrie, pentru credință, pentru Dumnezeu.

Înfrângi omul din tine, ștergi lacrima de-o clipă, ți-aduci aminte de schingiuirile din urmă și îți dai seama că te găsești în fața schingiuirilor, în fața celor fără de milă și a celor fără lacrimi. Nu scoți sabia din dorul de-a ucide. O scoți pentru a opri în drum pe acei care și-au făcut din schingiuire religie și morală în viață.

Toate aceste lucruri îți apar cu o claritate uimitoare numai după ce le-ai trăit. Și înțelegi că o luptă pentru Patrie și pentru Dumnezeu, în orice tranșee, e sublimă.